

Mari-Anna Puskar: Positiivne õhustik on kooli rikkuseks

Mari-Anna Puskar töötas alates 1972. aastast Tallinna 32. Keskkoolis õpetajana ning aastatel 1997–2010 oli ta 32. Keskkooli direktor. Praegu naudib ta vabadust, maakodus askeldamist ning vanaemaks olemist.

Kas Te igatsete tagasi neid aegu, mil olite koolidirektor?

Ma ei igatse neid aegu tagasi. Lahkusin koolist omal soovil, sest tundsin, et see oli nii koolile kui ka mulle lahkumiseks õige aeg. Minu hinnangul oli kool selleks ajaks suhteliselt heas seisus: koolil oli hea maine ja konkurentsivõime, toimivad õppesuunad gümnaasiumis, maja oli renoveeritud ja sellejärgselt stabiilse tööritmi saavutanud.

Juhina olin ma kindlasti rohkem liider kui boss ja teatud mõttes „valmis olemine“, igapäevase toimimise paremaks lihvimine ning suuremate sihtide puudumine tekitasid tunde, et olen oma osa andnud ja on aeg anda kool üle uut tulevikku loovale inimesele.

See ei tähenda, et lahkumine oleks kerge olnud. Olin koolile ja oma tööle väga pühendunud ning kõige selle mahajätmine oli emotsionaalselt raske. Jälgin eemalt kooli käekäiku, elan kaasa, aga praegust muretut ja mõnusat elu uuesti koolile elatud aastatega vahetama ei hakkaks.

Mida Te muutsite 32. Keskkoolis sel ajal, kui olite koolidirektor?

Kool jääb ikka kooliks, mul ei olnud plaanis seda millekski muuks muuta. Kui suuremaid uuendusi meenutada, siis kindlasti sündisid need õppealajuhatajate ja õpetajatega koostöös, õpilaste ja vanemate kaasamisel.

Eesti taasiseseisvumise järel tuli kasvada nõukogude koolist demokraatliku mõtteviisiga tänapäevaseks õppeasutuseks. Selles protsessis tuli palju ise õppida, arendusprojektides osaleda, kolleege kaasata ja õpetada. Olime üheks esimeseks kooliks, kes läks üle kursuste, st perioodõppe süsteemile, mis jäi lõpuks kehtima gümnaasiumiosas. Kooli arengus pean väga oluliseks isiklikku eestvedamist uute gümnaasiumi õppesuundade väljatöötamisel. On loomulik, et kunagised 32. Kooli „kaubamärgid“ – sotsiaal-majandus, infotehnoloogia, teatriõpetus, humanitaaria ja teised õppesuunad – on tänaseks läbi teinud muutusi ning saanud õpilaste seas populaarseteks valikuteks. Mul on hea meel, et kooli õppekavasse on püsima jäänud võõrkeeled, sh prantsuse keel. Ei ole ruumi üles lugeda kordaläinud üritusi ja traditsioone või kooli tegemistesse kaasatud vilistlaste ja paljude teiste kooliväliste inimeste panust.

Parim, mida hindan enda ja oma kolleegide panuseks, on koolikultuuri muutmine, kujundamine. Soovin, et 32. Koolis suudetaks hoida avatust, loovust, initsiatiivikust, üksteise toetamist ja

heatahtlikku hoolimist. Positiivne õhustik on kooli rikkuseks, mida on kujundatud aastatepikkuse pühendumisega läbi sõna ja teo isikliku eeskuju abil.

Kuidas Te kommenteerite mõtet „Noorus on hukka läinud”? Kas praeguse aja noored erinevad palju selle ajaga võrreldes, kui Teie olite veel koolidirektor?

Noorus ei ole hukka läinud. Noorus on mind alati võlunud. Nooruselt on palju õppida. Pigem on iga põlvkonna noorusel oma, eelmistest põlvkondadest erinevad raskused, ahvatlused, löksud. Igal noorel põlvkonnal tuleb võidelda oma võitlust. Mõnikord on need raskemad, kui olid eelmistel põlvkondadel.

Te töötasite alates 1972. aastast 32. Keskkooli õpetajana. Mis aine õpetaja Te olite?

Alustasin teises vahetuses IV klassi klassijuhatajana ja põhikooli eesti keele ja kirjanduse õpetajana. Kui minu klass lõpetas põhikooli, sai minust umbes kümneks aastaks huvijuht. Gümnaasiumis õpetasin perekonnaõpetust, mida tänapäeval tuntakse inimeseõpetusena, psühholoogiat, eetikat ja organisatsioonipsühholoogiat. Paralleelselt tegutsesin lühikest aega psühholoogilise nõustamisega ja arendusjuhi ülesannetega juba taasiseseisvunud Eesti ajal.

Kas õpetaja on lihtsam olla kui direktor?

Õpetaja töö ei ole lihtne, aga kui oled pühendunud ja oskad seda, siis on see väga meeldiv töö. Kui oskad, siis suudad selles ametis ületada ka raskusi. Direktoriamet on raskem, sest see on palju intensiivsem ja nõuab kompetentsust paljudes erinevates valdkondades: personali- ja finantsjuhtimine, raamatupidamine, eelarvestamine ehk ressursside planeerimine, koosolekute korraldamine, avalikud suhted ja probleemide lahendamise oskused. Direktor vastutab kõige eest, mis koolis toimub või toimumata jääb. Peab olema ajaplaneerimise oskus ja hea stressitaluvus. Aga kui seda tööd oskad, siis on see meeldiv töö.

Mida soovitaksite Teie praegustel koolinoortel õppida?

Õppida võib kõike oma suutlikkuse või motiveerituse piires. Õppimine on arendav ning kellel saaks midagi selle vastu olla, et isiksuslikult areneda, vaimselt rikastuda, oma suutlikkust kasvatada. Õppimist ja oma tööd tulevikus ei saa päris lahutada, aga võib. Tulevase tööga seoses saab õppimisesse erinevalt suhtuda: kas alustada kohe erialaste õpingutega, kui on selge, mida elus teha tahetakse, või õppida seda, mis meeldib ja vaadata tulevikus, mida oma teadmiste ja oskustega peale hakata. Esimene on sagedamini kindla peale minek, teises on rohkem riski, aga ehk ka võimalusi kiiresti muutuvate oludega kohanemiseks.

Raske on pikaks ajaks tulevikutrende ette näha, aga kindlasti on nii jäävaid ameteid kui ka

ootamatuid pööordeid. Jäävad meditsiin, ravimitööstus, info- jm tehnoloogiad, haridus, kümned teenindusega seotud erialad. Aga näiteks võib tekkida olukord, et teatri- või kunstieriala lõpetanud tuleb ümber õppida lasteaednikuks, kehalise kasvatuse õpetajaks või kokaks. Õpitu jääb ikkagi rikkuseks.

Milliseid aineid Teie meelest on elus vaja ja millised Te koolist n-ö välja roogiksite?

Küsimus ei ole ainete õppimises, sest keegi ei jõua iialgi kõikide valdkondade kõiki teadmisi omandada. Tegelikult on aine, st teadmiste omandamisest olulisem õppimise protsess. See peab õpetama õppima, mõtlema, mälu treenima, emotsioonidega toime tulema, aega planeerima, pingeid taluma, suhtlema, kuulama ja väljendama. Õpitu sisu võib suures osas ununeda, aga õppimise protsess peab andma õppimise ja mõtlemise oskuse, treenituse, vaimse suutlikkuse, enesekontrolli- ja juhtimise oskuse, loovuse ja looduga suhestumise võime. Ma ei roogiks õppekavast välja aineid, kaaluksin mahtude osakaalu ja uuriksin õpetamist-õppimist.

Millega Te praegu tegelete?

Praegu naudin vabadust ja tööst vaba olemist. Olen saanud palju reisida ja palju lugeda, sest olen sellest põlvkonnast, kes armastab lugeda. Püüan olla oma pojatütardele hea vanaema. Naudin ka oma maakodus askeldamist. Huvitun endiselt kõigest, mis maailmas ja Eestis toimub.

Palun kirjeldage kõige meeldejäävamat päeva või olukorda 32. Keskkoolis.

Kool on emotsionaalne keskkond. Meenutada võib palju rõõmustavat: õnnestunud üritused, head tulemused, mõne raskustesse sattunud õpilase võidud, tähtpäevadel toatais lilli ja palju muud. Meenutan siin üht väikest, aga väga emotsionaalset seika. Olin algklasside esimesel korrusel. Lapsed jooksid ringi nagu ikka ja siis tuli minu juurde üks väike teise klassi poiss, poetas oma käe mulle pihku ja küsis: „Kuidas sul endal läheb?“

Roberta Elisabeth Kollo, 11C